

SVETA MISA U DUHU KONCILA

— Koncil je vrhunac hijerarhijske i bratske ljubavi — rekao je sveti otac Pavao VI u jednom svom govoru. Kod otvaranja IV zasjedanja nazvao je koncil — čin ljubavi prema Bogu, prema Crkvi i prema čovječanstvu.

Jest, koncil je sazvala ljubav, u raspravama i govorima osjeća se ljubav. Ljubav prema vjernicima i nevjernicima! Rezultat će biti preporod u ljubavi.

Bio je veličanstven i dirljiv prizor: u Getsemanskom vrtu Pavao VI vrhovni poglavar katoličke crkve u zagrljaju sa Atenagorom, primasom pravoslavlja mole zajedno — Oče naš . . . Ljubav Isusova Srca zapretana je u srcima svih ljudi i privlači prvake svih vjera te ih vodi jedinstvu. Isto je tako čitav svijet jedna velika obitelj i ona vječno čezne da postane jedna. To može postati samo po Kristu.

Isus je inkarnirana ljubav. Sišao je s neba. Vrhunac njegove ljubavi je na križu. Raspeti Isus. Uzdignut od zemlje vječno osvaja ljudska srca za svoje kraljevstvo, kraljevstvo ljubavi, istine i pravde.

Stoga je IV zasjedanje koncila započelo u znaku svetoga križa. Na blagdan Uzvišenja svetoga križa 14. rujna 1965. kretala je trgov Svetoga Petra u Rimu trijumfalna procesija od 2.500 koncilskih otaca i oko dvjesta tisuća vjernika. Sveti je Otac nosio u procesiji relikvije svetoga križa i podijelio blagoslov prisutnima.

Sa križa, iz otvorena Isusova Srca, teče Kristova Krv u svetoj žrtvi na našim oltarima. Teče — duboko žilama zemlje — kako je rekao francuski pjesnik svete mise Bauman.

Sveti otac želi da podignemo svoje oči prema Raspetomu i molimo da ga cijeli svijet spozna i slijedi. Njegova žrtva na križu je žrtva pomirnice čovječanstva s Bogom. S križa struji ljubav. Po ljubavi mir.

Križ slijedimo! Poput bl. Hozane drevnoga Katora. Na Sveti petak kleči ona u crkvi. Sluša potresne riječi: — Evo drvo križa na kojem je umro Spasitelj naš. — Ona je spoznala vrijednost križa. Šapnula je časnoj sestri, kraj koje je klečala: Ja hoću da slijedim Raspetoga. — Stupila je u samostan sv. Dominika. Tamo je živjela za misterij svetoga križa. Trpjela, molila i svoj život posvetila za obraćenje grešnika i za spasenje svijeta. Kada je umirala, poljubila

je križ, zagrlila i zauvijek sjedinila sa svojim zaručnikom Raspetom Ljubavi. Već četiri stotine godina leži ona u Kotoru u crkvi Svete Marije. Zove i nas da spoznamo vrijednost križa.

Svrha je koncila: pokazati čitavom svijetu Isusa, koji je jedini izvor života, sreće i mira. Preporoditi ljudsko društvo u Kristovoj ljubavi. Tada će nestati sa zemljine kugle mržnje, tlačenja čovjeka po čovjeku, naroda po narodu. Svaki će narod imati slobodu. I pojedinac u velikoj obitelji svijeta. Sloboda je dar od Boga. Stoga pjeva pjesnik Gundulić:

O mila, o slatka, o zlatna slobodo,
koju sam višnji Bog je do.

— Tu nema ni Grka ni Židova, ni obrezana ni neobrezana, ni Barbara ni Skita ni roba ni slobodnjaka, već samo Krist, koji je sve i u svemu — govori nam sv. Pavao (Kol. 3, 11).

Stoga je potresla svijetom enciklika Pape Ivana Dobroga: Mir na zemlji. Svi su je državnici pozdravili.

Koncil hoće da prvotno preporodi Kristovu crkvu, da svi vjernici postanu živi članovi Mističnoga Kristova Tijela. To želi postići preko svete liturgije a prvenstveno preko svete mise.

Stoga među prvim plodovima ovoga koncila dobivamo Uredbu o svetom bogoslužju. Bilo je to 4. XII 1963. U svom govoru ističe sveti otac: — liturgija je prvi izvor one divne zamjene kojoj nam je udijeljen božanski život. Liturgija je zaista prva škola našega duhovnoga života, ona je prvi dar, što ga možemo izručiti kršćanskom puku koji s nama vjeruje i moli.

Prvo mjesto u svetom bogoslužju zauzima sveta misa. Tu Isus govori, tu se Isus žrtvuje.

U svetoj misi prima Isus naše darove: kruh i vino. Preko tih darova i nas: naš život, naše brige i naše želje. Kod pretvorbe pretvara Isus kruh u svoje Tijelo, vino u svoju Krv, naše želje u svoje želje, naše brige u svoje brige, nas u sebe. U svetoj Pričesti daruje se nama. Mi postajemo — dionici božanske naravi, nosioci Boga u ljudsko društvo.

Da potpuno doživljujemo u svetoj misi prisutnost Isusovu, koji govori, koji se žrtvuje, koncil je pojednostavnio obrede svete mise. Tako se naš pogled ne gubi za onim što je nebitno nego se usmjeruje i koncentrira u glavnom liturgu Isusu.

Tako se više u svetoj misi ne moli prije pričesti vjernika Opća ispovijed, jer se već moli među pristupnim molitvama.

Kod dijeljenja Svete pričesti svećenik govori samo: Tijelo Kristovo. Pričesnik odgovara: Amen. I onda se pričesti. Tom se kratkom formulom budi svijest da primamo pravo Isusovo Tijelo, budi se vjera u Isusovu prisutnost: vjerujem da sam Isus, sam Bog dolazi u moju dušu. To je vjera prvih kršćana, koji su živjeli u tijelu ali ne tjelesno, živjeli u svijetu ali ne svjetovno. Svećenik poklekne samo kod otvaranja i zatvaranja tabernakula.

Svećenik kod molitve ima raširene ruke, niti preširoko niti preusko. Raskriljene ruke označuje Raspetoga Krista.

Nakloni se glavom vrše samo na ime Isus. Ostali su nakloni usmjereni prema knjizi, iz koje govori sam Krist.

Ministrant upozoruje vjernike zvoncem na dijelove svete mise. Prije se zvonilo na Prikazanje, Svet, Podizanje, Gospodine nisam dostojan i Svetu Pričest. Sada se zvoni na poklon Isusu kod Pretvorbe, za vrijeme podizanja, zatim poziv na pričest vjernike.

Koncil određuje da se kod svake svete mise s pukom izreče kratka homilija. I to iza evanđelja.

Prije prikazanja moli se ili pjeva Molitva vjernih, oratio fidelium. To je zajednička molitva svih prisutnih a ne samo školske djece ili pojedinaca. Svi treba da sudjeluju. Do sada imamo samo četiri vrste te zajedničke molitve. Trebali bi imati za svaki blagdan drugi tekst.

Kanon svete mise završava na latinskom: Per Ipsum, et cum Ipso et in Ipso est tibi Deo Patri omnipotenti in unitate Spiritus Sancti omnis honor et gloria per omnia saecula saeculorum. Odgovor: Amen. Svećenik te riječi pjeva ili glasno moli držeći Svetu Hostiju — samoga Isusa u visini očiju. To je nekadašnje malo Podizanje. Sve sa Isusom, po Isusu i u Isusu. Možda će uskoro biti dopušteno da svećenik tu doksologiju moli na narodnom jeziku.

Koncil dopušta da se pojedini dijelovi svete mise mole na narodnom jeziku. To su u prvom redu liturgija riječi, Molitva Gospodnja, Oče naš nakon kanona i završetak svete mise. Sveta Crkva kao majka želi da što više približi svojim vjernicima svetu misu, da mole i prikazuju zajedno sa svećenikom, bolje razumiju te imaju više duhovne koristi. Stoga je uvela narodni jezik u liturgiju.

Koncil također želi, da se priredi pomoćni oltar, okrenut prema vjernicima i da je svećenik okrenut prema narodu. Time će se više osjetiti jedinstvo zajednice vjernika i svećenika, koji prikazuju zajedničku žrtvu.

Da Presveti Sakrament ne ostane svećeniku iza leđa, potrebno je da se prenese na pobočni oltar ili koje drugo dostojno mjesto.

Na vidnom mjestu na oltaru stoji križ. Raspeti nam govori, da se ovdje obnavlja njegova žrtva ljubavi i mira za naše obitelji, za ljudsko društvo, za sve narode.

Za vrijeme svete mise upravljamo svoj pogled na: krst slavni nepobjeđen igda — kako pjeva hrvatski pjesnik Ivan Mažuranić.

I koliko je prohujalo bura i oluja i htjelo da sruši križ sa Golgote. Ali — stat crux dum volvitur mundus — križ vječno stoji, dok se mijenja i prolazi svijet.

Sveti otac posvećuje završne radove koncila svetom križu. Poziva sve koncilске oce da slijede križ i da propovijedaju silu i snagu križa.

Plodovi Kristove žrtve na križu teku nama preko svete mise. Stoga ćemo svetu misu približiti narodu u duhu koncila. Narod će svetu misu zavoljeti i rado moliti.

Dr Nikola SERTIĆ

JEDAN OD UZROKA NAŠIH NEUSPJEHA

Svakodnevno takorekuć doživljavamo manja ili veća razočaranja radi neuspjeha u našem pastoralnom radu. U najviše slučajeva konstatiramo, da je tome kriyo pomanjkanje prethodnog savjetovanja.

Koliko bi se nedaća izbjeglo na svim područjima pastoralnog rada, da je istome prethodilo savjetovanje. Koliko se odredaba izdade koje kroz kratko vrijeme treba povlačiti, koliko nekada i sudbonosnih krivih poteza samo zato što nije bila dovoljno poznata stvarnost.

Uz ostale nemala je teška posljedica svega toga još i slabljenje toliko potrebnog ugleda.

Svakodnevno iskustvo i iskustva prošlih generacija uvijekvečena u narodnim poslovicama svih naroda govore nam o koristi i potrebi savjetovanja.